І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8749
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 35. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 21-го ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1964 15 ЦЕНТІВ — 15 CENTS No. 35. VOL. LXXI.

1894–Українському Народному Союзові 70 років–*1964*

НА ПОЧАТКУ БУЛО СЛОВО...

На початку було слово... Так було і з Українським Народним Союзом. На його початку було слово, тепле, щире й переконливе слово-ідея, що стало ділом, довкола якого зосереджувалось і розвивалося життя американських українців у багатьох його проявах від останнього десятиріччя минулого століття і по сьогоднішній день.

Сталося це 15-го вересня 1893-го року, як появилося перше число „Свободи". В четвертому числі того майбутнього органу та ідейного виразника Українського Народного Союзу, яке появилося з датою 1-го листопада 1893-го року, надрукована на цілій першій сторінці велика стаття, що й була тим творчим словом, яке опісля перетворилося у велике діло — Український Народний Союз. Тому, що та стаття — в нашому розумінні — мала рішальне значення не тільки для створення Українського Народного Союзу, але й для дальшого розвитку всього українського життя на цій землі; тому, що її вважаємо за один з найкращих документів тієї піонерської американсько-української доби, передруковуємо її в цілості, змінюючи тільки правопис та заступаючи вживаний тоді термін „руський" на „український". Заголовок статті: „НАМ ТРЕБА НАРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ". В ній написано:

„В попередньому числі („Свободи") дали ми слово, що точніше роз'яснимо, в який спосіб ми, українці, що вільно проживаємо тут, в Америці, можемо поліпшити свою долю і дати знати нашим сусідам, що й український нарід тут живе та займає почесне місце.

Не будемо тут витрачати багато слів, але коротко і просто переходимо до речі, яка повинна обходити кожну українську людину.

Як для риби потрібна вода, як для птаха крила, як для спрагненого вода, як голодному хліб, як, накінці, кожному з нас потрібне повітря, так само для нас, тут розсіяних українців, треба народної організації, себто такого братства, такого всенародного об'єднання, до якого кожний українець, де б він не був, як далеко він не жив би, повинен до того братства, до тієї великої української родини сім'ї належати. Один чоловік не всилі піднести важкий камінь, але коли візьметься до нього три або чотири чоловіки, камінь буде двигнений скоро. Так само важко одному відкинути від себе нужду, біду; але, коли візьметься кілька людей, то допоможуть нещасливому.

Один усім допомогти не може ,але всі одному негайно. З того виходить ясно, що в єдності сила, яку важко перемогти. Тому то, браття, добровільні вигнанці з рідного краю, з власної батьківщини, з-під рідної стріхи, лучімся, скупчуймося, єднаймося, і так пізнаємо один одного, пізнаємо нашу біду, нашу нужду, наші хиби, наші недостатки, обмінюємось мислями-думками, один одному відкриємо своє серце і спільно разом на чужині порадимось про свою біду та відженемо її від себе спільними силами!

Сьогодні в Америці німці французи, італійці, чехи, словаки, поляки мають свої народні об'єднання, а ми, українці все позаду інших, не маємо нічого і тому нас мають за ніщо. Гей, браття, вставаймо, уже час і нам взятись до роботи, не засипляймо дорогого часу, протрімо очі та подивімось, як то інші народи, тримаючись разом, нажали багато снопів для свого добра, а ми ще не знаємо навіть, де серп купити. Відкиньмо вже раз від себе тую дрімоту, те недбальство, ту слабодушність, не кажімо: „ех, нехай буде так, як бувало", але берімо собі приклад від інших та покажімо, що в нас є сила, що ми також потрапимо подбати про своє добро. Нас тут уже не мале число, але на сотки тисяч рахують українського народу як з цього так і з того боку зелених Карпат.

По довгих, дорогі браття, роздумуваннях, по довгих міркуваннях, по довгій застанові над потребами українського американського народу, прийшли ми до переконання, що треба нам доконче поділитися з вами тією думкою, яка в добру годину зродилася в нашій душі і серце наше оточило її любов'ю до українського народу.

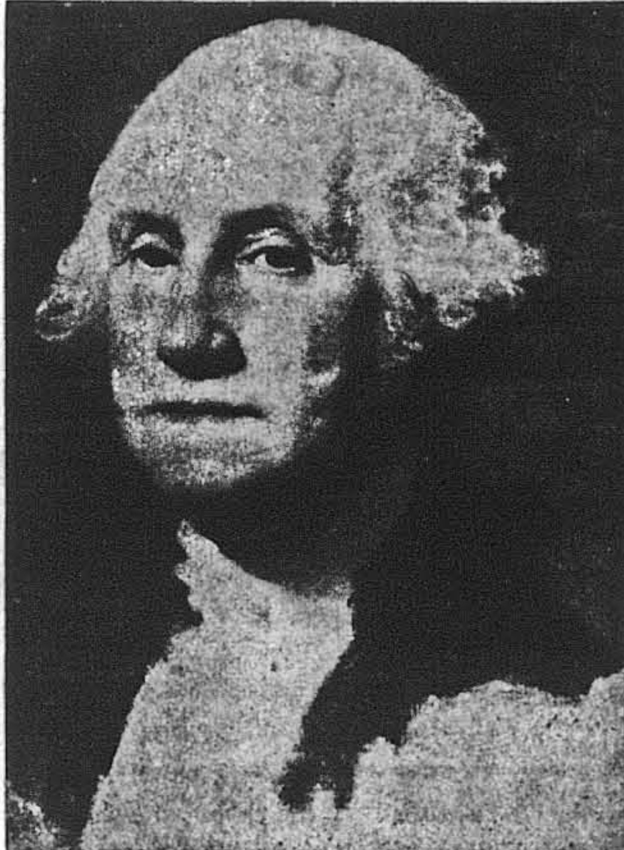
Та думка, та мисль, якщо вона втілиться в діло, тоді грядучі покоління, які народяться на вільній землі, будуть дякувати і тихим, нелукавим словом згадувати нас, і наші могили заквітчають цвітами, политими сльозами радости та вдячности.

(Закінчення на сторінці 3-ій)

ПАЛАТНО-СЕНАТСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ЗМЕНШИЛА ПОДАТКИ НА $11.5 БІЛЬЙОНА

Вашингтон. — Спільна Палатно - Сенатська Конференція 19-го лютого погодилася в тому, щоб зменшення прибуткових податків в роках 1964 і 1965 виносило — $11 500 000 000. Законопроєкт, прийнятий в Палаті Репрезентантів 25-го вересня, пропонував зменшити податки на — $11 200 000 000, а пропозиція Сенату із 7-го лютого цього року визначувала зменшення на $11 900 000 000. Схвалення Конференції мають ще затвердити обидві Палати Конгресу, що станеться в найближчому тижні, а президент Л. Б. Джансон підпише цей закон в перших днях березня. і він буде обов'язувати тиждень після підписання, це значить десь від половини березня. І тоді платники податків заплатять на $800 000 000 менше прибуткових податків продовж місяця. Новий законопроєкт передбачає зменшення податків для кожного платника. Це є найбільше зменшення податків в історії цієї країни. Ціллю його є скріпити економіку так, щоб внеможливити економічну затримку, яка без зменшення податків могла б настати в цій країні. Новий законопроєкт плянує і деякі структуральні зміни в податковому законі. В двох роках податки мають бути зменшені на — $11 500 000 000, з того в цьому 1964-му році зменшення виноситиме 2/3 цієї суми, а в 1965-му податки зменшать на 1/3. Закон не відноситься до прибутків із 1963-го року, за які треба заплатити податки до половини квітня цього року. Пересічно особисті податки всіх платників у двох роках будуть зменшені на 19%. Ті платники, які мають найменші прибутки, мають зменшений податок на 22.5%. Платники податків із прибутком понад $50 000, пересічно заплатять менше податків в найближчих двох роках на 15%. Ось деякі приклади на те, як буде зменшений податок в цьому і найближчому році: Подружжя із прибутком $2 000 платило досі $400 податку; в цьому році воно заплатить $325, а в 1965 — $290. Те саме подружжя із прибутком $3 000 в 1963 році — $600, в 1964 — $500, в 1965 — $450. Прибуток $4 000 в 1963 — $800, 1964 — $680, 1965 — $620. Прибуток $6 000 в 1963 — 1 240, 1964 — $1 080 і в 1965 — $1 000. Самітна особа з прибутком $2 000 платила в 1963-му році — $400, в 1964 — $340, в 1965 — $310; прибуток $4 000 в 1963-му році — $840, 1964 — $740, 1965 — $690. Приватні особи матимуть зменшений податок в роках на $9 100 000 000, а корпорації на $2 400 000 000. Тепер податки від корпорацій виносять 52%.

БАТЬКО АМЕРИКАНСЬКОЇ НАЦІЇ

ЮРІЙ ВАШИНГТОН
22 лютого 1732 — 14 грудня 1799

Ярослав Падох

ВЕЛИКИЙ РІК

(У сімдесятиріччя Українського Народного Союзу)

1964-ий рік запишеться у хроніці українського життя як незвичайний рік. Ось у недалекому березні до самої землі похилиться вся Україна перед земським прахом і духовою величчю велетня, якого не обняти розумом, не зглибити почуттям, Тараса Шевченка, у 150-річчя його народження. Ось у гарячі серпневі дні ц. року похиляться пошарпані в боях військові стяги, а з ними вся Україна, перед останніми могіканами Українського Січового Стрілецтва, яке п'ятдесят років тому, після майже шістсотлітньої неволі своєї землі збройно повстало, щоб скласти свідоцтво Шевченковій правді, що не вмирає душа наша, не вмирає воля, що ніколи не задавнюється Богом дане і Богом освячене природне право людини й народу на свободу і власне порядкування своєю долею.

А заки прийдуть ці великі роковини всієї України, відзначає свої сімдесятирічні роковини піонерського труду й радісних піонерських успіхів — Україна Американська. Бо сімдесятріччя Українського Народного Союзу, яке так вимовно, майже символічно, зійшлося із днем батька американського народу, Юрія Вашинґтона, це водночас сімдесятиріччя історичної доби нашої заморської громади. Хоч куди старша ця громада, бо українські імена вписалися в хроніку цієї землі чи не від дня причалу славного „Мейфлавера", хоч тисячі наших земляків з українського сходу і заходу десятиліттями вливалися в цю землю без краю, то без власного імени, без організації, без своєї газети, вони жили життям безіменних, по волі чи неволі. трудом своїм і потом збагачуючи чужих, нерідко тих. від гніту яких шукали захисту в цім заморськім краю.

Не творить історії безіменна, незорганізована маса. Не записує її діл, що й казати про страждання, хроніка світу. Безіменні Івани ніколи не рахувалися й не були вписувані в балянс краю, як самостійна позиція, але як інвентар свідомих себе й зорганізованих груп. Тому про історичну добу української заморської громади можна говорити щойно від її першої національної організації і її першої газети. Чи можна тому дивуватися, коли поважна наукова установа відзначає ювілей найстаршої української газети, а один з найкращих дослідників українського суспільного життя впевнено стверджує, що власне ця газета провела національне самовизначення української заморської громади. Не може бути вищого признання для газети, до того ще найстаршої української газети не тільки на цім суходолі, але в цілому світі. А водночас не може бути більшої сатисфакції для організації, яка цю газету з подивугідною впертістю і дбайливістю провела крізь сім десятків років.

Так, скромні збори декількох українських патріотів, передусім священиків, які репрезентували чотири, бідних на людей і засоби, але багатих на національне відчуття і ширину горизонтів українських гуртів славного дня 22-го лютого 1894-го року, вони саме започаткували історичну добу української іміграції в Америці. Від тої скромної дати їх труд став рахуватися, а багатонаціональна бухгальтерія Америки відчинила для нього окреме конто, байдуже. як воно в свій час називалося, малоруське, рутенське чи українське. Це перше тривале українське об'єднання, сперте на першу, п'ять місяців раніше, руками тих самих людей засновану газету, повернуло на новий шлях, історичний шлях, життя американських українців.

Щойно після другої світової війни добилися українці права офіційно на державних громадянських паперах, пашпортах та в статистиці, рахуватися українцями. Це було зовнішнє визнання того, що насамперед відбулося внутрі, а згодом кувалося довгих сімдесят років трудами української заморської громади. Внутрішнє національне самовизначення й постійне, консеквентне змагання за зовнішнє визнання її окремішности становило головний зміст національного життя української громади в Америці і Канаді від ранніх початків її організованости. Проходило воно різні драматичні періоди, переживало часи піднесення й упадку, бувало, що йшло назад, але ніколи не перериваввся живчик зорганізованого громадського життя.

Сімдесятирічний ювілей У-

(Закінчення на сторінці 3-ій)

БАТЬКО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

О. ГРИГОРІЙ ГРУШКА
(Портрет з медалі у виконанні Мих. Черешньовського)

Після ювілейного концерту УНС в Карнеґі Гол буде прийняття для гостей в готелі Парк Шератон

Ню Йорк. — З Окружного Комітету Відділів Українського Народного Союзу метрополії Ню Йорк і Ню Джерзі інформують, що після величавого ювілейного концерту з нагоди 70-річчя УНСоюзу в Карнеґі Гол в суботу, 22-го лютого о год. 2-ій по полудні, негайно після концерту, о год. 5-ій відбудеться прийняття для генерального поштмайстра ЗДА, Джана А. Ґроновського, у великій балевій залі готелю Парк Шератон поблизу Карнеґі Гол, при 56-ій вулиці і 7-ій Евню. Генеральний поштмайстер Дж. А. Ґроновскі, перший член Уряду ЗДА слов'янського роду, буде — як інформовано — головним промовцем під час концерту в Карнеґі Гол. Прийняття („Оппен Гавз"), під час якого кожний з приявних може сам про себе подбати, відкрите для всіх гостей і в ньому заповіли свою участь численні представники також інших національних груп, як також репрезентанти місцевої федеральної і міської влади. Дуже побажане, щоб ті з учасників ювілейного концерту, які можуть собі на це дозволити, взяли участь у цьому прийнятті. Генеральний поштмайстер Дж. А. Ґроновскі, сам слов'янського (польського) походження, має велике зрозуміння для потреб і змагань багатьох національних груп, в тому й української, що він і виявив прийнявши запрошення на виступ на ювілейному концерті УНС, не зважаючи на велике перевантаження численними іншими зайняттями.

„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ У МИНУЛОМУ І СУЧАСНОМУ" — НОВА ПУБЛІКАЦІЯ УНС У ЙОГО 70-РІЧЧЯ

Джерзі Сити. — З нагоди 70-річчя Українського Народного Союзу, що припадає 22-го лютого ц. р., у В-ві „Свобода" появилася друком нова публікація: „Український Народний Союз у минулому і сучасному". Книжка, приготована А. Драґаном, має 160 сторін друку, в цьому багато ілюстрацій. На зміст книжки склались такі розділи і підрозділи: І. ПОЧАТКИ УНС (1894-1900). На початку було слово; Перед заснуванням УНС; Перше братство, перша церква і перший цвинтар; Нарід пробуджується; „Україна воскресла в Америці"; У завзятій боротьбі; Тринадцять перших; Перший опікун української діяспори; Конвенції УНС у минулому сторіччі. II. НА ПЕРЕЛОМІ СТОЛІТЬ (1900-1910). Програмово-ідейне завершення; З думкою про Україну; Десятиріччя УНС. Конвенції УНС в другому етапі. III. ПІД ЗНАКОМ ВЕЛИКИХ КРИЗ (1910-1920). За народний характер УНС; Просвітня Комісія; Велика криза; Сторіччя Шевченка; Під час першої світової війни; Конвенції УНС у добі великих криз. IV. УНС МІЖ ДВОМА СВІТОВИМИ ВІЙНАМИ (1920-1939). Війна закінчилася — боротьба продовжується; На шляху невпинного росту; Конвенції у міжвоєнному періоді; Загальна характеристика. V. УНС ПІД ЧАС ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ (1939-1945). Карпатська Україна — нова надія; В обороні прав України; Боротьба за правду; Воєнна конвенція; Загальна характеристика. VI. УНС ПІСЛЯ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ (1945-1960). Велика перемога; Рятунок скитальців; „Свіжа кров"; „З множества одне"; Велике замирення; Новий розвиток УНС у Канаді; Жінки в УНС; „Гроші говорять"; „Третя домена" УНС; Нові почини; Великі втрати; Конвенції після другої світової війни. VII. ПОЧАТОК НОВОЇ ДОБИ.

Книжку, що коштує один долар, можна замовляти в секретарів Відділів УНС або в Адміністрації „Свободи".

З успіхом випущено геодезичного сателіта

Вашингтон. — Аж тепер армія повідомила, що вона ще в січні цього року „з надзвичайним успіхом" випустила так званого геодезичного сателіта, який точно виконує своє завдання, а саме допомагає поліпшити мапи тих районів, що є далеко від Північної Америки. Ціллю цієї мапи буде допомогти в тому, щоб керовані ракети та інша зброя могли точно падати на призначені місця. Про успішне випущення цього сателіта повідомив заступник директора оборонних дослідних праць та космічної інженерії д-р Алберт С. Голл.

„СВОБОДА"
НЕ ПОЯВИТЬСЯ
22-го ЛЮТОГО

З уваги на День Вашинґтона 22-го лютого, „Свобода" з датою того дня не появиться. Чергове число „Свободи" буде друковане в понеділок, 24-го лютого, з датою наступного дня, 25-го лютого.

70 РОКІВ ТОМУ

„Совершишася" — цим старослов'янським церковним словом повідомила „Свобода" з 1-го березня 1894-го року про справді історичну подію — створення Українського Народного Союзу в Америці, в День „Батька нашої країни" Юрія Вашинґтона 22-го лютого 1894-го року.

Про створення будь-якої організації серед початкової маси перших українських іміґрантів в Америці не могло бути й мови в тодішніх більше, ніж невідрадних обставинах. Все ж таки — як уже згадано — перший український грекокатолицький священик в Америці, о. Іван Волянський, потрапив уже в 1885 р., точно 18-го січня, заснувати в Шенандоа, в Пенсильвенії, перше братство ім. св. Миколая. В дальших кількох роках заложено ще кілька подібних братств, між ними Братство св. Кирила і Методія в Шамокіні, братства в Олефанті, Мейфілді, всі в Пенсильвенії, де у великій мірі скупчувались перші українські іміґранти.

В 1892-му році засновано т. зв. „Соединеніє греко-католическихъ русских братств", до якого приступили й згадувані вже братства та до якого належали й перші українські священики з Галичини, між ними і о. Іван Констанкевич, що став членом Контрольної Комісії „Соединенія", очолюваного т. зв. угро-руським священиком Іваном Смитом та Ю. Жатковичем. О. І. Констанкевич, як контролер „Соединенія", ствердив погану господарку в організації і виступив з її критикою на конвенції в Скрентоні в 1893 році, за що попало не тільки йому, але й усім „галицьким русинам".

Безпосередньо після тієї конвенції з'їхались в домі о. Григорія Грушки, пароха Джерзі Сити й тоді вже редактора та видавця заснованої ним „Свободи", три інші священики: о. Іван Констанкевич, о. Т. Обушкевич та о. Амрозій Полянський і спільно вирішили заснувати окремий український, тоді ще „руський" Народний Союз. Негайно після того й появилася зацитована стаття в „Свободі" про потребу народної організації.

Проєкт статуту задуманої організації доручено приготувати о. А. Полянському з Питсбурґу, що він і зробив, пересилаючи трьом іншим „змовникам" його копію. При цьому інтересно, що оо. Обушкевич і Полянський домагались, щоб в назві було „русский" з подвійним „с", бажаючи цим „притягнути" до нової організації теж „твердих". Проте, о. Грушка, друкуючи статут, одне „с" викинув.

По тій першій підготові рішено скликати перші основуючі збори нового Союзу і на це вибрано „День Батька своєї країни" — Джорджа Вашинґтона, що припадає на 22-го лютого. На той сам день скликало свої збори Братство св. Кирила і Методія в Шамокіні, Па., яке тим часом виступило із „Соединенія", за що опісля мало багато клопотів по судах. Збори скликано до міста Шамокін в Пенсилвенії, яке тоді, під проводом о. Констанкевича та д-ра Сіменовича, входило за найсвідомішу українську громаду.

Збори відбулися згідно з пляном і про них — як уже згадано — надруковано в „Свободі" з 1-го березня 1894-го року зворушливе звідомлення п. з. „СОВЕРШИШАСЯ". В повідомленні, якє попереджено цитатою Шевченка: „І, о диво — трупи встали, і очі розкрили! І брат з братом обнялися і проговорили — слово тихої любови!", написано:

Дня 22-го лютого 1894 р., того самого дня, в якому вся Америка обходить річницю уродин славного Вашинґтона, неустрашимого борця за волю і права людства, о дев'ятій годині ранку зійшлися українські (в оригіналі: руські) священики, делеґати українських братств і патріоти-українці з усіх сторін до української церкви в Шамокіні, Па., благати Господа Бога, щоб допоміг щасливо почати таке важливе діло, діло заснування Українського Народного Союзу.

Торжественну літургію, призиваючи помочі Святого Духа, відправив о. Теофан Обушкевич, український священик з Олифанту, під час якої чудесно співав шамокінський хор під проводом доктора Сіменовича, невтомного трудівника для добра американської України. Не одному сльоза радости покотилась з очей на звук співу, що пронизував душу. Хто б міг сподіватися пару років тому, що українець, який втік з обіймів біди і нужди, з невільничого гніту, — розвине так скоро віками придавлену силу українського духа! Хто б погадав, що під полатаною сірячиною або гунькою криється благородна душа, спосібна до всього доброго, гарного і корисного, якщо вона звільниться з кайданів гніту і рабства!

І, о диво, трупи встали
І очі розкрили!

І на вільній землі українська пісня лунає на славу во вишніх Богу! В гарно прибраній українській залі, по відспіванні всіми присутніми „Царю небесний", о. Полянський з Питсбур-

(Закінчення на сторінці 3-ій)

ЗДА Й БРИТАНІЯ ПРОТИ НАКЛЕПІВ СССР В РАДІ БЕЗПЕКИ ОН

Об'єднані Нації. — На засіданні Ради Безпеки Об'єднаних Націй в минулу середу 19-го лютого ц. р. в справі громадянської війни на Кіпрі і загрози зовнішньої збройної аґресії представник СССР Микола Федоренко виступив — як можна було сподіватися — з демагогічною атакою проти Атлантійського Союзу (НАТО) та зокрема Британії, як „аґресорів" та авторів „змови", щоб Кіпр перетворити у військову базу НАТО. Він підтримав в цілості кіпрсько - грецького президента архиєпископа Макаріоса в його вимозі, щоб Рада Безпеки прийняла таку резолюцію, яка, ґарантуючи Кіпрові незалежність і неподільність, водночас скасувала б постанови Лондонського договору з 1960 року, які дають право Британії, Греції і Туреччині інтервеніювати в Кіпрі задля збереження постанов того договору і опертої на них кіпрської конституції. Американський амбасадор Адлі Стівенсон і британський представник Патрік Дін рішуче опрокинули большевицькі наклепи. Стівенсон прославляв Британію за її зусилля зберегти мир на Кіпрі. Він запевнив, що хоч ЗДА готові — на заклик всіх заінтересованих сторін — взяти участь у військовій мирній експедиції на Кіпр задля забезпечення там миру і спокою, проте ЗДА „були б щасливі", як би не потребували робити це. ЗДА заявили виразно Макаріосові, що їх участь в мирній експедиції на Кіпр залежить виключно від згоди на це передусім самого Кіпру. Стівенсон не залишив сумніву в своїй промові, що головним винувавцем неспокою і дальшої загрози громадянської війни на Кіпрі є сам Макаріос, який одинокий спротивився плянові мирної військової експедиції, зложеної з різнонаціональних формацій. Також Патрік Дін рішуче опрокинув закид, наче б НАТО хотіло перетворювати Кіпр на свою військову базу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

У 70-річчя УНС

Завтра, 22-го лютого, у „День Батька своєї країни", Юрія Вашинґтона, сповниться 70 років з того часу, як у пенсилвенійському містечку Шамокіні свідомий гурт перших поселенців - піонерів в Америці створив Український Народний Союз, як — сказавши словами о. Григорія Грушки, ідейного „батька" Союзу — „український нарід воскрес в Америці".

Нині, по 70-ох роках, здається, не то газетної статті, але й книжки замало, щоб бодай у загальних зарисах можна було схарактеризувати значення тієї події, не кажучи вже про ввесь той величезний український доробок на американській землі, як і вклад американських українців у розвиток і змагання українського народу, що постав з ініціятиви та працею Українського Народного Союзу і що носить на собі його нестерту печать. Левину бо частину з того, що ми на цій землі маємо і чим ми є, завдячуємо Українському Народному Союзові, бо все це з ним, якщо не безпосередньо, то посередньо, зв'язане.

У чому таємниця цих тепер уже історичних успіхів Українського Народного Союзу? Яким головним факторам завдячує ця організація те, що вона потрапила вийти переможно не лише з багатьох внутрішніх криз, але й з безупинної боротьби справді не на життя, а на смерть, із безліччю не тільки своїх противників, але й незрівнянно сильніших від неї ворогів української справи й українського народу?

Здається, найкращу характеристику, відповідь і вияснення на все це дає вже раніше окреслення Українського Народного Союзу, як „союзу ідей, праці та інтересів". Синтеза цих трьох факторів лягла в основу цієї організації вже під час її плянування та створення, і вони гармонійно розвивалися впродовж усієї 70-літньої історії. Ця синтеза ідей, праці та інтересів становила могутню притягаючу силу, породжувала щораз нових ентузіястів і запалювала їх до все нових і нових подвигів. Цей союз ідей, праці та інтересів у змаганні до повного і всебічного самовиявлення спільноти був рівночасно справжньою панацією на всі наші суспільні недомагання і завжди, навіть під час найбільших криз, знаходив для нашої громади вихід із складної ситуації й завжди вказував їй мету до дальшого творчого розвитку, дослужившись до таких окреслень, як — „Батько - Союз" чи „українська заморська твердиня".

Сила і вартість Українського Народного Союзу саме в його творчому союзі. І це хочеться, зокрема, підкреслити з нагоди його 70-річчя, бо це є рівночасно найкращою ґарантією його майбутнього, а з ним і майбутнього всієї нашої спільноти в Америці й Канаді. Ідея, що більше ніж виправдалася впродовж 70 років, з'єднавши найбільший гурт людей і створивши величезні моральноідейні, організаційні, культурні та матеріяльні вартості, може мати тільки найкращі перспективи. Головне, щоб вона жила і щоб ми її плекали в наших серцях і в наших головах, щоб ми мали завжди досить снаги її невпинно здійснювати, беручи собі приклад з ентузіязму і завзяття, якими цю ідею здійснювали основоположники й піонери Українського Народного Союзу. Ми були б негідні великої спадщини, якби не викресали з себе максимальної рішучости й енергії продовжувати і постійно розвивати та збагачувати її новими вартостями.

Вашинґтон — правзір і символ

Відзначаючи щорічно роковини народин Джорджа Вашинґтона, американський нарід вшановує в ньому переможного вождя у визвольній війні, голову конституційної конвенції і першого президента новоствореної американської держави. Але насправді в уяві сучасних американців, як в уяві всього світу, Джордж Вашинґтон є постаттю без формальних титулів: це — правзір державного мужа і людини, це — символ волі, яка є ідеалом всіх народів і всіх людей. І тому день 22-го лютого не має того посмаку формалістики, притаманного більшості державних свят у прерізних країнах. День Вашинґтона є днем, коли всі поклоняються чеснотам лідера, що глибінню свого розуму, силою свого характеру, своєю впертістю і витривалістю нарівні із знанням і хистом полководця та зручністю дипломата вивів нарід із стану колоніяльної неволі до стану державної свободи. Рідко у всесвітній історії трапляються постаті, що поєднують у собі всі ці прикмети. Рідкими у всесвітній історії є постаті, що стали символами вселюдського значення. І тому День Вашинґтона американці і не-американці, всі, для кого воля не є пустим згуком, всі, хто розуміє значення великих індивідуальностей і чеснот духа одиниці, всі вони об'єднуються в цей день спільними ідеалами і спільним культом.

Між тими, для кого День Вашинґтона щось більше, як тільки офіційне американське свято, є передусім українці. Коли Т. Шевченко мріяв про українського Вашинґтона „з новим і праведним законом", і вірив, що ця мрія стане реальністю, то цим він дав доказ, що й понад сто років тому, за Шевченкових днів, Вашинґтона в усьому світі визнавали, як правзір людських чеснот та символ національно - державної волі. У сучасному великому заколоті понять — що таке індивід, чи громадянин є підметом чи предметом у державі, як держава повинна виглядати, у чому власне суть свободи і хто повинен її ґарантувати та зберігати — у сучасному, затрусному чадом теорій марксистського матеріялізму і всевладности державно - адміністративного апарату День Вашинґтона є цілющим джерелом нової віри й нової надії. Бо він пригадує безсмертність ідеалів волі та вищість дійсного демократичного ладу над усіма штучними доктринами й диктаторськими експериментами, що даремне намагаються знівечити людину в людині.

Українці вірять, що програ їхньої визвольної війни не є остаточна, що вона завершиться такою перемогою, як завершив її Джордж Вашинґтон у своїй американській батьківщині. Вони вірять, що діждуться своєї народоправної держави. Але вони мріють, щоб Господь послав Україні мужа на міру Джорджа Вашинґтона — з його розумом, його хистом і його характером, з його прикметами лідера, здатного вести нарід крізь хуртовини війни та революції і водночасно здатного закріпити здобуту на бойовищах волю мудрим законодавством і громадською дисципліною. Тому не тільки сьогодні американські українці поклоняються тіні Джорджа Вашинґтона з нагоди 232-ох роковин його народження і 175-их роковин його інавґурації, як першого президента ЗДА, а будуть поклонятись йому колись і в Києві, столиці вільної, ні від кого незалежної та народоправної української держави.

УНСОЮЗ КОЛИСЬ І ТЕПЕР

Нові українські поселенці, які 15 років тому прибули до Америки і включилися в ряди Українського Народного Союзу, мають для цієї установи пошану, розуміють її вагу і сприяють дальшому розвиткові. Але вони ставляться до неї трохи інакше, як ті американсько - українські піонери, які пам'ятають Український Народний Союз з-перед 25, 30, 40 чи й 50 років. І коли ці давні наші іміґранти -піонери відзначають 70-річний ювілей УНСоюзу з правдивим, глибоким зворушенням і з таким сантиментом, що не одному новоприбулому нашому громадянинові видається дивним, то це річ цілком логічна і зрозуміла: бо колись УНСоюз був для американських українців усім. Це була та перша в З'єднаних Державах українська організація, яка гуртувала наших іміґрантів, пробуджувала багатьох з-поміж них до національно - громадського життя, боронила визискуваних робітників, розкривала перед ними перспективи економічної самобутности, водночас кладучи найбільший натиск на культурні справи. Адже вже на конвенції 1895 го року ствержено: „Треба нам призадумуватись над нашою культурною ролею в Америці". І цю ролю УНСоюз виконував так, що насправді вся культурно - освітня робота українців в ЗДА велася через УНСоюз і в рамцях УНСоюзу: організування хорів, аматорських театральних гуртків, читалень, концертів і академій, вистав — все це роблено або безпосередньо за спонукою Головного Уряду УНСоюзу, чи пак його первісної Просвітньої Комісії, або з ініціятиви й під проводом Відділів УНСоюзу.

До того ж від самого початку існування „Свободи" ініціятором і організатором усіх громадсько - культурних починів була „Свобода". І слушно твердить д-р Лука Мишуга у своєму знаменитому нарисі в „Пропам'ятній Книзі" з нагоди 40-ліття УНСоюзу, виданій 1936-го року, що „Історія Українського Народного Союзу й історія „Свободи" є історією української громади в Америці". Поруч із культурно - освітніми справами і такі справи, як осідання наших іміґрантів на фармах, боротьба наших поселенців проти визиску працедавцями, отож освідомлювання їх у соціяльно - робітничих проблемах, важливість ощадности не тільки з погляду матеріяльної забезпеки себе і своєї родини, але й з погляду здорових моральних підвалин суспільства — все це велося через УНСоюз і „Свободу". Коли, наприклад, у 1917-му році 14-та Конвенція рішила скасувати Просвітню Комісію, то вона доручила ведення культурно - освітньої праці безпосередньо Головному Урядові. Коли ж після найпершого організаційного періоду діяльність американських українців поширилась і на інформаційно - пропаґандивну ділянку, то знову ж таки УНСоюз і „Свобода" стали ініціятором, організатором і стрижнем центральних американсько - українських політичних репрезентацій аж до Українського Конґресового Комітету. І так само ніхто інший, як УНСоюз дав своїми $30 000 першу грошову підставу під діяльність Злученого Українського Американського Допомогового Комітету вже за останньої світової війни, підпомагаючи його згодом дальшими тисячами.

Саме тоді, з масовим напливом нової іміґрації та з народженням тут уже третього покоління українських поселенців, змінився дещо характер Українського Народного Союзу. Американсько - українське життя так деталізувалося, так розрослося і вимагає такої спеціялізації, що постала велика кількість організацій, які перейняли на себе багато обов'язків і функцій, що їх раніше виконував тільки УНСоюз. Місцеві Відділи УККА перейняли на себе улаштовування щорічних традиційних відзначувань найважливіших історичних подій. Шкільна Рада при УККА перейняла нагляд за курсами українознавства та видавництвом шкільних підручників. НТШ і УВАН зосередили суто наукову діяльність. Мистецькі й хорові організації зайнялися мистецькими імпрезами. Молодечі організації із своїми літніми оселями і фаховими керівниками організують у своїх рядах молодь. Кредитівки почали організувати капітал на базі внесків. Існує отих прерізних організацій може навіть забагато, може деякі з них фіґурують радше на папері, як у дійсності, але все ж американсько - українське життя кипить і проходить під фірмою та кермою багатьох окремих станиць.

Таким чином безумовно в деяких ділянках діяльність УНСоюзу звузилась. Але водночас вона поширилася і поглибилася в інших царинах. Передусім УНСоюз — це нині установа з найбільшим в американсько - українській громаді членством та зосередженим в одному місці капіталом. Членство УНСоюзу, поруч із членством в українських Церквах, стало вихідною позицією для обчислювання взагалі числа українців в Америці.

Далі: 70-літній досвід виявив, що УНСоюз — це найтривкіша наша установа у вільному світі. Ці три чинники — членство, капітал і тривкість — творять найбільшу повагу, що її можна мати перед американськими та взагалі чужинецькими чинниками. Тому, хоч існує Український Конґресовий Комітет, як політичне представництво американських українців перед державною владою, проте наче автоматично УНСоюз і його керівні діячі мусять грати в УККА найповажнішу ролю.

Але й на внутрішньоукраїнському терені постання згаданих вище численних установ і організацій не виключило дальшої найпродуктивнішої ролі УНСоюзу. Видавши цілу в'язанку англомовних книжок з українською тематикою, між ними й такі епохальної значення твори, як „Історія України" М. Грушевського, УНСоюз не припиняє цієї діяльности, найкращим доказом чого є поява першого тому Англомовної Енциклопедії. Поруч із цим безперервну видавничу діяльність проводить „Свобода". Хоч існують молодечі організації й різні видавництва, але ніхто інший, як УНСоюз, видає при „Свободі" дитячий журнал „Веселку". І хоч існують організації, які влаштовують цінні культурні імпрези, все ж час від часу саме УНСоюз дає почин до великих культурно - мистецьких імпрез, як ось концертова вистава Углицького „Відьми". І насправді ні один поважний громадський почин не може вдатися, якщо він не має всебічної підтримки збоку „Свободи", органу УНСоюзу.

Тож наведені вище слова покійного д-ра Луки Мишуги мають і нині свою вартість та силу: історія УНСоюзу і історія „Свободи" — це історія української громади в Америці. Живучість, розвиток і активність цих наших установ є запорукою дальшої живучости та активности української спільноти в Америці.

КОНФЕРЕНЦІЯ СВІТОВОЇ РАДИ ЦЕРКОВ В ОДЕСІ

Для українського читача заголовок цієї статті звучить парадоксально: на нашій етнографічній території, в морській твердині Совєтського Союзу, у „визволеному" від християнської релігії місті „суверенної УССР" — відбулися в половині лютого ц. р. річні наради відомого міжнародного церковного збору — Світової Ради Церков.

Уперше в історії аґресивно атеїстичного ССР, для виразно пропаґандивних цілей Москви, відбулася в тому місті конференція визначних християнських провідників різних протестантських деномінацій вільного світу, які, разом із деякими православними юрисдикціями в ЗДА і Европі, творять цей новітній релігійний Ноїв ковчег під доволі претенсійною назвою — Світової Ради Церков. Кажемо „претенсійною", бо, поперше: до складу цього збору не належить найбільша у світі християнська конфесійна потуга — Католицька Церква; і подруге: поважна частина американського протестантського світу, згуртована у явно антикомуністичному й антипацифістичному таборі, під назвою Американської Ради Церков, не хоче мати нічого спільного з ліберально настроєною щодо СССР Світовою Радою Церков.

У нарадах, що відбувалися в Одесі, з американського боку взяли участь лише представники другої протестантської групи, відомої під назвою Крайової Ради Церков. Нещодавно голова Американської Ради Церков, д-р МекІнтаєр, гостро критикував старого симпатика совєтського режиму, англіканського кентерберійського архиєпископа (т. зв. „червоного декана") за його тісні контакти з московським патріярхом, називаючи казьонних православних духовників в СССР „аґентами Кремлю в рясах".

Річні наради Світової Ради Церков тривали рівно тиждень і закінчились в суботу 15-го лютого. Совєтські офіційні чинники виявили у відношенні до делеґатів - духовників чимало куртуазії і дозволили їм вільно висловлюватись під час нарад, що деякі наївні делеґати зарахували на конто „свободи слова" в тій країні тоталітарної деспотії; також мали можливість делеґати висловити на адресу „великодушних" господарів деякі побажання релігійного характеру, наприклад: дозволити надрукувати Біблію для віруючих людей в СССР.

Після закриття нарад голова Світової Ради Церков, американеця Фридерик Нолд, видав, на догоду совєтським господарям, спеціяльний комунікат, в якому закликав християн у всьому світі до „мирного співжиття поміж релігією і ... атеїзмом"! В цьому комунікаті він заявив, що висловлює опінію загалу учасників нарад. Фридерик Нолд, не згадуючи ані словом СССР — апелював до державних чинників у світі, щоб нарівні з антирелігійною пропаґандою дозволено християнським церквам провадити із свого боку „релігійну пропаґанду" ...

Деякі американські коментатори, у зв'язку з цією оригінальною, на нашу думку понижуючу християнську релігію і її протестантських захисників з-під стягу Світової Ради Церков, енунціяцією її голови — виявили таку річ: група англійських туристів, повернувшись із СССР, опублікувала документ під назвою „До східніх православних патріярхів і інших голов християнських Церков". Цей документ англійські туристи дістали від представника законспірованого підпільного церковного руху, який бореться із совєтським атеїзмом.

В цьому документі сказано, що, почавши від 1958-го року, реалізується в СССР „семирічний плян" знищення християнства в тій країні серпа й молота. Переслідування православних визнавців загострюється від 1959-го року. Під загрозою важкої кари заборонено молоді брати будь-яку участь в церковних Богослужбах, зокрема в церковних хорах. В Мінську не вільно духовникам благословляти гроби на цвинтарях, взагалі ступати ногою на цвинтарі. Обмежено до мінімуму продукції свічок для церковного вжитку, що донедавна становило поважне джерело прибутку для місцевих церков. Духовну семінарію в Жировицях закрито, а студентів розігнано. Славна Почаївська Лавра останками сил бориться проти остаточної ліквідації. Майже всіх монахів звідти вивезено, а до тої святині заборонено паломництво вірних. Уряд засилає до духовних шкіл та нечисленних монастирів своїх вишколених аґентів, що з них деякі стали вже священиками і навіть єпископами. Найбільше переслідуються щирих і відданих духовників „старого типу". Православна Церква має одну лише офіційну публікацію, тоді як атеїстична пропаґанда має до своїх послуг десятки журналів. В одному лише 1962-му році вийшло друком 355 брошур і книжок атеїстичного характеру.

По нарадах в Одесі їх учасники, ця різношеста „братія", відбули двома окремими групами подорож по Совєтському Союзі. Одна група відвідала столицю Грузії, Тбілісі, щоб зустрітися з офіційними представниками Вірменської і Григоріянської Церков (очевидно, їхніх голів - католикосів не допущено на наради в Одесі), друга група відвідала столицю Естонії, Таллін, де конферувала з представниками тамошньої Лютеранської Церкви.

Чергова конференція цієї світової церковної організації відбудеться в 1964-му році в африканській Нігерії.

Чи і скільки репрезентантів Православної Церкви у вільному світі взяли участь в одеських нарадах, годі виловити із сторінок американської преси і з офіційних комунікатів конференції.

А. Ч.

З НАШИХ БУДНІВ

СОЮЗОВА „ВІДЬМА"

Всі українські книгарні на долині міста Ню Йорку одноздгідно стверджують, що давно вже не було такої зарваниці за театральними квитками, як на суботнішу прем'єру „Відьми"! Без пересади можна сказати, що цим разом публіка дійсно розхапала квитки, і щасливцем буде себе називати той, хто ще захопить якусь гальорку при касі Карнеґі Голу.

Всіляко можна пояснювати неґуване зацікавлення громадянства тією імпрезою. Безумовно, немаловажну ролю відіграє факт, що це ювілейна імпреза Батька-Союзу, для відзначення його 70-річчя зорганізована. Подруге, що це прем'єра твору композитора Пеґеніґи - Углицькоог, який не бачив досі світел сценічної рампи, аж треба було чекати на Союзовий ювілей. Врешті — обсада опери - концерту найкращими нашими солістами, при участі балету Вадима Сулими, симфонічної оркестри і хору „Думка" під диригуванням Івана Задорожного — це теж неабиякі козирі „Відьми".

Але ж є такі знавці театрального діла, які добачають атрактивну силу прем'єри і в самому її заголовку!

— Будьте певні, — сказав мені один заслужений режисер, який зуби з'їв на театрі, зокрема мандрівному, — що якби УНСоюз вибрав для відзначення свого Ювілею якусь іншу п'єсу, наприклад — драму про св. Иосафата „Посол до Бога", пера Григора Лужницького, то зацікавлення публіки такою виставою було б значно менше, навіть при першорядній обсаді, з балетом, хором та оркестрою! Чому, спитаєте? .. Не знаю, гому, але так воно вийшло б! Може п'єса з відьомською тематикою, тобто нечиста сила, більше зваблива ги приманлива для глядача, ніж, скажемо, релігійна драма ги якесь моралітe?..

З цим поглядом заслуженого театрального діяча не дуже - то погоджується моя дорога землячка з Бібрецького повіту й представниця давнішої еміґрації, пані Татушиха. Передусім вона уважає, що це не була надто щаслива „айдія" вшановувати ювілей Батька - Союзу таким представленням, що в ньому відіграє головну ролю вище згадана нечиста сила...

— Я собі гадаю, — заявила пані Татушиха, — що така славна організація, як Український Народний Союз, заслужила собі в нас на більшу пошану й повагу! Тьху, тьху! — не при нас, хрещених, кажучи, та хто таке видає і гуває: відьму на сцені показувати?.. Та хіба треба буде просити о. Марка, що на радіо говорять, щоб після представлення покропили цілий тіятер свяченою водою!

Я не хотів доречи перепудити дорогу землячку, то й не сказав їй, що в опері, окрім відьми, виступає ще й її син, татарський перевертень на ім'я Каїн! І це направду прикра ріг, що таку гріховну ролю мусить виконувати особа майже духовного стану — Левко Рейнарович з парафії св. Духа в Брукліні. Натомість я потішаю пані Татушиху, що роля „Відьми" не припала дружині головного предсідника УНСоюзу, п-ні Марії Лисогір: цю ролю віддали скитальській дівчині, Марті Кобрин-Кокольській.

— Ну, то й слава Богу! — зідхнула моя дорога землячка і перехрестилась. — Дуже мудро зробив пан головний предсідник, що не дозволив своїй жінці бути за відьму. То могло б колись йому пошкодити на конвенції!

В цьому місці і я перехрестився ... Та не дай, Господи!

Ікер

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їй кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Алла Коссовська

ҐІРСЬКИЙ ВОВК

(Повість)

(11)

Борис поцілував руку своїй дамі і підійшов до Заліко, яка дивилась на нього сяючими очима. Він щось сказав їй, через що вона вся зашарілась, а потім узяв під руку і рішуче повів до Андрія і Тай. І, поборовши ніяковість, Заліко подивилася просто в очі Тай і сказала, кумедно вимовляючи чужі слова: „Наталочка, ластівочка!" Радісно-здивована Тай обняла її і, поцілувавши в чоло, повторила кілька разів: „Бужник, бужник, Заліко!"

— Це ти навчив її? — спитала Бориса.

— Авжеж! А правда вона гарно вимовляє „ластівочка"?

Із пакета з цукерками, що його приніс на кувт Андрій, Тай насипала повні жмені Заліко, і вона, по-дитячому зрадівши, побігла ділитися ними з подругами.

Потім пакет схопив Борис і жменями почав шпурляти цукорки в юрбу. Всі кинулися ловити. Зчинилась весела колотнеча. Тут уже не було різниці: чоловіки, хлопці, дівчата, — всі змішалися вкупі, ловлячи ласощі і радіючи ними, як діти.

Андрій обурився:

— Навіщо ж так, Борисе? Треба було б почастувати, як людей, а не кидати. Бачиш, як вони борюкаються?

— Покинь ти свої етикети, ми тут до них не звикли, — іронічно прижмурився Борис. — А так усім дуже весело. Подивись, як наші „господа офіцери" змагаються! — і він зареготався, показуючи на Вано і Васо, що виривали один в одного довгу цукерку з паперовою торочкою.

— Царський уряд понадавав тут чинів та ранґів неписьменним осетинам, щоб мати собі опертя на Кавказі, ну, а тепер совєтська влада зробила з них комуністів. Васо — голова сільради. Але ти бачив, як цей голова молився на схід сонця перед кувтом своєму богові? Цікаво, що осетини за царату вважалися християнами, — продовжував Борис, розкурюючи люльку, — але по суті залишилися вони поганами. Бачили в церкві бичачі роги, прикрашені стрічками й папірцями? Чим це не жертви? Взагалі, з богом взаємини у них дуже фамільярні: вони у вівтарі гонять самогон, залишаючи частину для божого вжитку.

Сонце вже сіло, і з Ціті-Хох повіяло холодним вітром.

— Я змерзла! — знизала Тай плечима, і Андрій загорнув її в свій піджак.

ДЗИҐІ

Дзиґі готувалась до зустрічі дорогих гостей. У попелі вогнища, розведеного на подвір'ї, допікалися чуреки, а в саклі на маленькому круглому столику стояло все, чим була багата її вдовина оселя: гострий овечий сир, дзбанок чорного пива, пляшка араки, смажена баранина. Ні овочів, ні городини не родять суворі гори Куртатинського міжгір'я, і лише вузькі смуги невибагливої кукурудзи та ячменю становлять примітивне рільництво осетинів.

Учора вранці Дзиґі сама знесла до маленького млина мішок кукурудзи і сама ж витягла на гору мішок свіжозмеленого кукурудзяного борошна.

Витягаючи чуреки з попелу, Дзиґі думала про доктора Бориса, про свого молочного брата, що врятував її від каліцтва, і її темне, передчасно прив'яле і засмалене сонцем обличчя тепліло на згадку про нього.

Сонце просмикувало золоті промінчики крізь високий тин, вибілювало хустку господині, пестило кучеряву голівку трирічної Надіци, що крутилася тут же, сподіваючись дістати кусник гарячого чурека.

З низької, плетеної хижі вийшло новонароджене козеня і спинилося, похитуючись на тоненьких ніжках, наче здивоване веселим, сонячним днем.

Задзявкав малий рудий пес, і за тином з'явились постаті гостей. Дзиґі поспішила назустріч Борисові, що перший переступив високий поріг фіртки.

Дзиґі низько вклонялась, запрошуючи зайти в її оселю і не погребувати скромним частуванням. Борис привітав господиню по-осетинськи і познайомив її з братом і Тай. Усі ввійшли до саклі і посідали на матках навколо столика. Тай з цікавістю приглядалась до незнайомої обстанови, до високого ліжка в кутку, накритого домотканим рядном, до портрета якогось бородатого осетина в черкесці, що висів над ліжком. Спочатку вона подумала, що це чоловік Дзиґі, який трагічно загинув два роки тому, зірвавшись враз із конем з крутої гірської стежки. У коня закрутилась голова від страшної висоти, він утратив рівновагу, а шкіряний повід обкрутився навколо руки вершника. Наступного ранку односільчани знайшли на дні ущелини на прибережному камінні лише чоботи з недоїденими вовками рештками ніг.

Але портрет не належав покійному господареві хати.

— Це — Коста, народний осетинський поет, — сказав Борис, помітивши погляд Тай. — Осетини його дуже шанують.

Бородатий поет дивився суворо.

Частуючи гостей, Дзиґі вклонялась кожному і сама не сідала за стіл, аж поки Борис силоміць не посадив її поруч себе. Вона сіла, соромлячись, з прихованим ніжним почуттям позираючи на Бориса.

— Сідай, господине, — сказав Борис, — без тебе і пиво не п'янке і чурек не смачний!

Микола Дербуш

СТО ТИСЯЧ — МЕТА!

Двадцять п'ять!
За далеку дорогу
в сріблі шани
прийшов ювілей.
Дні,
нанизані в роки,
потроху
всі клітинки скріпили
в ціле ...

П'ятдесят!
За ще дальшу дорогу
золотий ювілей
був дзвінкий.
Всім ясною була перемога
і окреслений шлях
у віки ...

Сімдесят!
Грає час діямантом:
ще п'ять кроків,
і от —
діямант!
Не питайте порад
в хіромантів:
перемога не лине
сама!

Шлях Союзу в майбутнє
прослався,
у безсмертя.
Він —
Нації твір!
Союзові міцнітимуть лави:
ґенерації прийдуть нові.
Не чекаймо ж тепер,
щоби з неба
нових членів наш „Батько"
дістав.
Ювілейної праці
нам треба,
бо —
сто тисяч —
мета!

Міннеаполіс,
січень 1964

НА ПОЧАТКУ БУЛО СЛОВО...

(Закінчення зі сторінки 1-ої)

Ми, закликаючи Всевишнього Бога, щоб поблагословив це зерно, яке кидаємо в українську ріллю, подаємо до відома українському робітникові, що тяжко працює чи то в глибоких, темних і небезпечних майнах, чи то у фабриках, де тисячі коліс, що обертаються, чигають на його смерть, що в Америці доконче треба заложити народну організацію під назвою „Народний Український Союз", який тільки для українського робітника мав би відкриті двері, підтримуваний робітничим грошем на допомогу нещасному співбратові, який був би робітниками керований, в робітничих руках була б його каса, робітники господарили б своїм власним грошем.

Ціль Народного Українського Союзу була б така:

Допомагати хворим та виплачувати посмертне;

Закладати читальні і вечірні школи для дорослих. Ширити просвіту між народом при допомозі дешевих книжечок, як це робиться в старому краю. Наставати на те, щоб українці брали американські папери та ставали громадянами тієї землі, на якій живуть. Дальше закладати політичні клюби та брати живу участь у виборах. Хоронити наш нарід перед чужими п'явками нашого народу.

Щоб Народний Український Союз міг добре і успішно розвивати свою діяльність, треба доконче закупити, або взяти на виплату дім в тому місті, яке вважалося б за найвідповідніше, і такий дім назвати „Народний Український Дім". В народнім домі заложити крамницю з церковними речами та з українськими книжками всякого роду, як теж аґентуру продажу шифкарт і пересилки грошей до старого краю.

Браття дорогі! Якщо б ви знали, скільки тисяч долярів заробляють чужинці від українського або словацького народу річно на книжках, на шифкартах і висилці грошей, то ви б не дали віри! Чи не краще було б, коли б цей гріш діставався в руки робітників і до робітничої каси? Подумайте самі, чи не мала б каса Народного Українського Союзу впродовж кількох років яких 25.000 долярів, якщо б ми всі взялися за руки і кожний про це подбав?

Просимо подумати, скільки то є в самім Ню Йорку чужих аґентур, і кожний такий чужинець робить тисячі, а наша одна українська аґентура не могла б заповнити касу Союзу для добра важко працюючого робітництва?

Сьогодні з тяжкою бідою приходиться поставити яку українську церковцю і треба йти жебрати. Але чи не краще було б мати свою народну касу і дати запомогу бідній церковці? Нове українське покоління росте тут, в Америці, мов ті гриби по дощі, і нема кому подумати про майбутнє української молоді. Що з неї буде, як вона не вмітиме по українськи читати і писати, як не знатиме української історії, як не буде знати українського катехизму?

Завданням Народного Українського Союзу було б подбати про це, розвідати, в якім місті скільки є українських дітей в шкільному віці і чи самі люди можуть дати утримання учителеві, а якщо ні, тоді треба їм допомогти в тому ділі.

Знаємо вже наперед, що нашу думку, нашу мисль, наше предложення привітає український нарід по всій Америці, але також сподіваємось того, що буде багато таких, що в своїй дурній голові подумають, що того всього непотрібно.

Нехай буде, що буде, ми сміливо кличемо до народу українського: Народе, повір, повір нашим мислям, нашій душі! Богом святим, що на небі, клянемось, що тільки твого добра бажаємо. Встань з гробового сну, пізнай, хто тобі брат і хто тобі рад, маєш очі — подивися, що діється довкруги тебе, як усі тебе за ніщо мають, тільки твою працю, потом і кров'ю политу, цінять, бо вона приносить їм користь. З того невігластва, з твоєї темноти, з твоєї глупоти багатіють, а ти, мій чоловіче, спускайся глибоко в майни, або, як чорний віл, тягни троки у фабриці та заробляй на чужих: на корти, на жидів, на довги старого краю. Але коли захворієш і в тяжких болях умреш, треба жебрати поміж своїми людьми, як на того бідного Лазаря, щоб грішне тіло не викинули гайворонам на болотнистій млаці, але щоб по-християнському звичаю в гробі поховали і хрест надії на воскресення мертвих поставили.

В сильній вірі і надії думаємо, що наш голос не буде голосом вопіющого во пустині і що наші дорогі українці піднесуть свій голос в тій справі та нам напишуть.

Якщо б наші краяни цю так важливу і пекучу справу заспали, на нашу патріотичну відозву жадної відповіді не дали, тоді дали б дуже сумне свідоцтво духової слабости й недбальства. Але ми в це не віримо, бо наш нарід піднесе свій могучий голос і з усіх сторін відізвуться українці та скажуть: нам треба Народного Українського Союзу, нам треба пізнатись і про свою біду порадитись, нам треба триматися купи, нам треба спільними силами працювати над поліпшенням нашої долі в далекій чужині, нам треба, щоб марно не пропасти!"

Так і сталося. Пізніша історія дає багато доказів на те, що своє збереження, як окремої національної спільноти, американські українці завдячують у великій мірі саме Українському Народному Союзові, ідею якого видвигнув у „Свободі" також і її основоположник та перший редактор, о. Григорій Грушка, справжній „Вашингтон" для Американської України.

(А. Драган: „Український Народний Союз у минулому і сучасному")

ВЕЛИКИЙ РІК

(Закінчення з 1-ої стор.)

країнського Народного Союзу проходить серед великого пожвавлення української громади в Америці і Канаді. Завершується будова пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні, і ось-ось відбудеться імпозантний перший український марш на столицю. Українська група готується до виступів на світовій виставі в Ню Йорку, щоб і там пригадати, що Україна, хоч і без власної державности, почуває себе членом сім'ї народів світу. Рідко де трапиться громада, яка не будує церков, шкіл, громадських домів, домівок молодечих організацій і не сповняє новозбудованих мурів гарячим змістом всесторонньої активности.. Не зважаючи на хвилеві невдачі, несподівані труднощі, росте в силі українська національна група в наших північно - американських краях й видимо збільшується її повага назовні. Українські прапори на капітолях стейтових столиць і ратушах найбільших міст і, вже традиційні, молитви в обох палатах Конґресу у дні української державности, — це тільки зовнішні ознаки того перелому, що його своєю впертою працею і посвятою добилася довга черга наших еміґрантських поколінь за морем.

Вся українська суспільність може й мусить радіти нашим постійним ростом. Радість наша тим більша, що, хоч і тотально замкнений доплив нових людей з України, наша громада не обнижує свого льоту і з довір'ям до своєї місії і своїх сил плянує нові акції на довгі роки й десятиріччя. Наша заморська громада живе в повній свідомості своєї ролі у відношенні до далекої України і до близького тутешнього оточення. Її акції знаходять живий відгук у всьому українському світі й неоднократно змушують другів і недругів українського народу щиро або облудно ступати її слідами чи приймати її домагання і суґестії. Свідомість, що нове українське, вже еміґраційне, покоління масово промощує собі шлях до верхів американської суспільности з амбіцією виявити себе особисто й національно, скріплює наше впевнення у тяглість наших змагань і нашої історичної місії у відношенні до нашої поневоленої, мовчазної України.

Великі завдання і акції вимагають плянування та праці поколінь. Наші сьогоднішні здобутки і наші амбітні пляни на майбутнє органічно пов'язані із життям і працею наших ранніх поколінь. Їх можна зовсім виразно зв'язати з початками нашого громадського, організованого життя, а зокрема з початками нашого ювілята, Українського Народного Союзу. Він, всилу свого часового першенства, як найстарше українське об'єднання в Америці, всилу свого (близько стотисячного) числа, своєї сімдесятирічної праці та спектакулярних здобутів тієї праці, може з повним правом твердити, що він, Український Народний Союз, був значною, щоб нескромно не сказати рішальною, частиною того грандіозного національного процесу, який з безіменних Іванів збудував свідому українську американську громаду. Ця свідомість, яку поділяють не тільки союзові діячі, але й вся наша заморська громада, є найбільшою сатисфакцією для ще живучих піонерів нашого союзового і загального громадського життя. Вона також скріплює віру її теперішніх діячів у призначення цієї великої організації та зміцнює їх рішення далі розбудовувати цю, як хтось її давно назвав, надгадсонську твердиню й зберегти її, як найширшу, найтвердшу й найжертвеннішу основу нашої заморської громади та її кипучої діяльности.

У першому числі „Свободи", що появилася 15-го вересня 1893-го року, її засновник і водночас засновник УНСоюзу, о. Григорій Грушка, поставив американським українцям історичне, ще досі не здійснене, завдання: „стати свобідними й вольними синами своєї землі".

Стоючи на порозі свого восьмого десятиріччя, Український Народний Союз може й бажає впевнити своїх членів і все українське громадянство, що здійснення цього заповіту свого засновника далі правитиме йому за зобов'язуючий дороговказ.

70 РОКІВ ТОМУ

(Закінчення зі сторінки 1-ої)

ґу забрав слово і з красорічивій своїй промові виясив ціль Українського Народного Союзу і те добро, яке український нарід в Америці буде мати з нього.

Тоді приступлено до вибору всіх урядників Українського Народного Союзу, який випав так: Теодозій Талпаш з Шамокіну, Па., — предсідник; Михайло Євчак з Вилксбері, Па., — заступник; о. Іван Констанкевич з Шамокіну, Па., — секретар; Іван Глова з Ексцельзіору, Па., — касир.

Радні: Яків Даньковський з Джерзі Сити, Михайло Галькович, Онуфрій Мурдза, Михайло Адзима з Мт. Кармель, Па., Іван Гордишинський, Олексій Шлянта з Мейфільду, Па., Семен Федоровський, Юрко Хиляк з Оліфанту, Па., Михайло Ослицький з Питсбурґу, Па., Дмитро Зиновяк з Сентрелія, Па.

Контрольна Комісія: о. Гавриїл Гулович з Фріленду, Па., о. Григорій Грушка, редактор „Свободи" і український священик з Джерзі Ситі, о. протоєрей Олексій Товт з Вилксбері, Па., о. Теофан Обушкевич — заступник контрольної комісії.

Наведені вгорі урядники сповнятимуть свій уряд до наступного Головного Зібрання, яке відбудеться 30-го травня 1894-го року, ще цим разом в Шамокині, Па., де або потвердиться тих самих урядників, або виберется нових.

Коли прийшло до обговорення читалень, які обов'язково має закладати в себе кожне товариство, що належить до Українського Народного Союзу, тоді о. протоєрей Товт з правдивою українською щедрістю зобов'язався спровадити на свій кошт дві тисячі книжечок для читалень, а о. Гр. Грушка прирік посилати даром газету „Свобода" до кожної української читальні в Америці. Славно!

Отцеві Полянському честь і слава за його мудре і тактовне переведення вибору урядників Українського Народного Союзу!

Печатка Українського Народного Союзу буде така: відкрита книга і трираменний хрест, над якими простягаються братньо стиснені дві руки. Навколо повищого знамени має бути напис по-українськи і по-англійськи. Які мають бути відзнаки членів УНС, це буде вирішено на наступному головному зібранні.

Кожний член УНС одержить гарну грамоту і статут.

Тепер подаємо до відома всім українцям Америки і всім українським братствам, що хто хоче належати до Союзу, хай негайно зголошується або пише до Секретаря Союзу, а гроші хай посилає через „Моні Ордер" до касира. Хто бажає бути членом Союзу, хай шле гроші до касира, і так: вступне 50 центів раз на завжди, а щомісяця по 50 центів. Рівночасно написати до секретаря, що післав і скільки післав. Статути будуть поміщуватись і об'яснятись в „Свободі".

А тепер дорогі браття, як уже зібралося нас дуже велике число і як заложено Союз, вступайте до нього громадно, бо це тільки для Вашого добра і на Вашу користь. Ви, яких досі оплакувала Україна-мати, як пропавших, дайте про себе знати світові, що Ви живете і що тут, в Америці, українське народне життя б'є живою струєю. Важливий крок вже зроблено, Український Народний Союз уже засновано, український нарід воскрес із мертвих в Америці..."

Ми з розмислом навели в цілости те „слово", що стало початком Українського Народного Союзу, й опісля одушевлений опис перших, установчих зборів цієї організації. Вони бо найкраще віддзеркалюють, якою життєвою конечністю був Союз в ті безпросвітні часи, які високі цілі він собі ставив від самого початку, та що з ним справді, як сказано на закінчення опису перших зборів, „воскресла Україна в Америці".

Філядельфійський „Театр у П'ятницю" виставляє п'єсу „Ой, Морозе Морозенку"

Філядельфія. — Після великого успіху з виставою „Багряні рожі", що на загальне бажання театральної публіки ішла у Філядельфії 7 разів, заснований під керівництвом Володимира Шашаровського при Українській Громаді 23 і Бравн вул. у Філядельфії „Театр у П'ятницю" приготовив виставу історичної драми Григора Лужницького „Ой, Морозе Морозенку". Прем'єра цієї п'єси відбудеться вже в п'ятницю 21-го лютого ц. р. о год. 8.15 веч. в залі Української Громади при 23 і Бравн вулицях у Філядельфії. Друга вистава передбачена на п'ятницю 28-го лютого в цій же залі. „Театр у п'ятницю" плянує виїзди з виставами „Багряні Рожі" та „Ой, Морозе Морозенку" до інших українських осередків у ЗДА і в Канаді.

✝

В смутку і з жалем сповіщаємо, що в середу 19-го лютого 1964 року на 74-му році життя упокоївся в Бозі

бл. п.

проф. Анатоль Васильович КОТОВИЧ

довголітній учитель середніх шкіл на Волині, професор Волинської духовної семінарії та референт Волинської духовної консисторії, член Дирекції Науково - Богословського Інституту Української Православної Церкви в США і останніх 15 років директор Архіву-Бібліотеки і Музею цієї ж Церкви.

Похорон Покійного відбудеться в суботу 22-го лютого ц. р. з церкви св. Андрія в Савт Бавнд Бруку на місцевому цвинтарі Української Православної Церкви. Початок Заупокійної Служби Божої о год. 9-ій ранку. Похорон о год. 11-ій.

Просимо Друзів і Приятелів віддати Покійному останній поклін над Його свіжою могилою.

КОНСИСТОРІЯ, КУРАТОРІЯ АРХІВУ-БІБЛІОТЕКИ і МУЗЕЮ та ДИРЕКЦІЯ НАУКОВО-БОГОСЛОВСЬКОГО ІНСТИТУТУ УПЦ В США

ЗДА переконані в перемозі над комуністами в Південному В'єтнамі

Вашингтон — Секретар оборони Роберт МекНамара заявив на Комісії військових справ в Палаті Репрезентантів, що американський Уряд переконаний, що в Південному В'єтнамі прийде перемога над тамошніми комуністичними партизанами і тому давніша постанова, що до кінця 1965 року можна буде відкликати відтіль свої війська, залишається важною. Всіх подробиць зізнань МекНамари не оприлюднено, але проголошено його заяву, що командування 15.000-го війська ЗДА в Південному В'єтнамі дістало наказ закінчувати свою місію та приготовляти окремі частини того війська до повороту до ЗДА. МекНамара пригадав, що в грудні мин. року відкликано з Південного В'єтнаму 1.000 американських вояків. Він повторив при тому, що тамошня війна з комуністичними партизанами є війною в'єтнамців, а не американців і вони повинні її вести та виграти, у що він вірить. МекНамара виявив, що в бойових діях в Південному В'єтнамі згинув 101 американський вояк. Він заперечив, наче б американські власті рішені евакувати відтіль цивільних американців та жінок і дітей, яких там є 785 осіб.

Занзібар викинув останнього дипломата ЗДА

Дар ес Салям, Занзібар. — Насичений комуністами „революційний уряд" Занзібару, маленької республіки на острові біля східнього узбережжя Африки, видалив останнього ще залишеного там американського дипломата, третього секретаря амбасади Доналда Петтерсона. Йому дали 24 години для виїзду. Так само видалено відтіль британійського високого комісаря, себто амбасадора Британії, Тімоті Кроствейта. Теперішній лівий уряд на Занзібарі прийшов до влади 12-го січня цього року у криварій революції проти прозахіднього правління арабської верхівки. Занзібар взагалі дістав самостійність щойно 11-го грудня минулого року. Головна причина видалення дипломатів ЗДА і Британії та, що ні одна з тих англомовних великодержав не визнала до цього часу тамошнього нового режиму. Всі комуністичні країни поспішились негайно визнати його. Згаданий переворот перевели вишколені кубинськими інструкторами місцевої банди.

Ґолдвотер гостро критикує Рокефеллера

Нюпорт, Ню Гемпшир. — Арізонський сенатор Беррі Ґолдвотер разом із своїми прихильниками гостро виступив проти нюйоркського губернатора Нелсона А. Рокефеллера, кажучи, що він має підтримку Джеймса Гоффи, і разом із цим робітничим провідником старається за допомогою грошей виграти правибори в стейті Ню Гемпшир. На пресовій конференції Ґолдвотер казав, що Гоффа вкладає тонни грошей у правибори в Ню Гемпширі. Ґолдвотер виступив і проти амбасадора Генрі Кебота Ладжа. Сенатор Норріс Каттон нарікав на Рокефеллера за те, що він використовує на свою реклям телевізійні стації з Бостону, Вермонту і Мейну. Але сенатор Катто казав, що „не можна купити народу з Ню Гемпширу". У правиборах в цьому стейті офіційно кандидують, крім Ґолдвотера, Рокефеллер, сенаторка Марґарет Чейс Смит із Мейну, колишній губернатор Міннесоти Гаролд Стассен. Крім згаданих, виборці можуть вписувати ще таких незголошених кандидатів: колишнього віце-президента Ричарда М. Ніксона та амбасадора до В'єтнаму Генрі Кебота Ладжа.

Тихий океан буде місцем повернення експедиції на Місяць

Вашингтон.—Крайова Аеронавтична і Космічна Адміністрація вважає, що для астронавтів, які будуть вислані на Місяць, при повернені на Землю буде безпечніше „приводнення", ніж приземлення. Тому місцем їхнього повороту має бути не південно-західня частина країни, а, мабуть, води Тихого океану. Екіпаж Апполо мав би „приводнитись" з допомогою трьох великих парашутів. Така зміна в плянах космічної аґенції розчарувала деяких політиків, зокрема південно-західних конґресменів, які підтримували космічну програму. Зміну попередило змагання представників від Каліфорнії, Ню Мехіко і Тексасу за гонор мати їхні дистрикти місцем повернення експедиції з Місяця.

Уперше в Джулліярд-Музичній школі концерт українця

Ню Йорк. — За 60 років існування першої музичної школи Ню Йорку і Америки „Джулліярд Скул оф Музік", уперше виступить там студент-віртуоз українського походження, з власним концертом, влаштованим цією школою. Це піяніст Роман Рудницький, добре відомий нашому громадянству з своїх численних виступів вже від 10-го року життя. Йому тепер 21 рік; він на найвищому році навчання в Джілліярді і на весну її закінчить, зробивши її п'ятирічний курс науки в чотирьох роках. Під час цілого часу науки в Джулліярді Роман Рудницький є учнем — стипендіянтом передового професора школи, пані Розіни Левіни, з кляси якої вийшли такі віртуози, як Ван Клайбирн, Джон Бравнінґ і чимало інших, що вже здобули світову славу.

Концерт Романа Рудницького відбудеться в Музичній школі Джулліярд (120 Клермонт Евню — Бродвей і 122 вул., біля Колюмбійського університету) в четвер, 20-го лютого, год. 8 вечером. У програмі твори Шуберта (Соната А-моль), Барбера (Соната), Равеля „Ґаспард де ля нуїт" і Брамса (Варіяції на тему Паґаніні). Вступ вільний.

ПРЕЗИДЕНТ ІТАЛІЇ ВІДВІДУЄ ДЕ ҐОЛЯ

Париж. — Президент Італії Антоніо Сені прибув в середу 19-го лютого до Парижу на 4-денну офіційну візиту. В його товаристві є міністер закордонних справ Джузеппе Саррагат. Сені і французький президент Шарль де Голь, який виїхав йому назустріч, підкреслили в привітальних промовах традиційну приязнь між Італією та Францією та заслуги споріднених культур обох тих країн для людства. Одною з тем їхніх нарад буде спільна допомога Франції й Італії недорозвиненим країнам.

ФРАНЦУЗЬКЕ ВІЙСЬКО ЗДАВИЛО БУНТ В ҐАБОНІ

Париж. — Франція перекинула військо з кол. французького Конґа і з Сенеґалю, сусідніх країн муринської республіки Ґабон в західній Африці, і легко зліквідувала „палатну революцію", як кажеться у французькому комунікаті, що два дні перед тим скинула президента Леона Мба і настановила на його місце Жана Гілера Обама. Франція покликалася на пакт союзу і приязни з Ґабоном, та звернення президента Мба до Франції з просьбою прийти йому з допомогою проти бунтарів. Ці останні вивезли Мба в глибину країни. Яка доля Обама і керівників бунту, старшин низьких ступнів, покищо не відомо.

НА ФЛОРИДІ ЗАСУДИЛИ 4-ох КУБИНЦІВ-КАПІТАНІВ РИБАЛЬСЬКИХ ЧОВНІВ

Кій Вест, Флорида. — 19-го лютого суддя Томас Каро видав вирок в справі 4-ох кубинських капітанів рибальських човнів, які ловили рибу на територіяльних американських водах, і які були заарештовані разом із залогою тих човнів. Суддя покарав їх карою шестимісячної тюрми та грошовою карою на $500. Суддя заявив, що кару тюрми їм подарує, якщо вони заплатять грошову кару в долярах. Представник чеської амбасади дві години після оголошення засуду заплатив грошову кару за 4-ох капітанів, і вони мали вийти на волю та відплисти на Кубу разом із своїми човнами.

Короткі вісті

● **Голляндські патріоти** лякаються, що заручини княжни Ірини з еспанським князем та її відречення від престолу послабить повагу королівського дому й тривкість монархії. До цього часу в Голляндії ніколи не критиковано нікого з королівської родини, аж тепер розпалилась полеміка довкола роману княжни. Хоч від голляндсько-еспанської війни минуло понад 300 років, проте еспанці в Голляндії дуже непопулярні, тим паче „фашистський" режим генерала Франка. Голляндці дуже невдоволені також тому, що засекречено перед народом перехід княжни на католицизм.

● **У Британії** шаліла в минулий вівторок така сніговія, що три головні залізничні шляхи в Англії і два в Шотляндії були перервані. Автомобільний рух застряг на багатьох автострадах, а в самому Лондоні настав повний хаос у вуличній комунікації.

● **До Альжиру** прибули нафтові фахівці з Комуністичного Китаю. Альжирський уряд Ахмеда Бен Белли хоче звільнитись від французького нафтового монополю та частинно вести самому дистиляцію сагарської ропи і експортувати нафту за кордон. Саме комуно - китайські фахівці мають в цьому допомогти комунофільському режимові Альжиру.

● **Ернел Бредфорд** видрукував книжку під заголовком „Розгаданий Одиссей", в якій пише про те, що Одиссея Гомера основана на правдивих фактах, і що Одиссей дійсно мандрував по Середземному морі. Критик „Ню Йорк Таймсу" Орвілл Прескотт пише, що автор має поважні арґументи на підтримку своїх тверджень. Автор сім років вивчав острови на Середземному морі.

Зі спорту

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

„Чорноморська Січ" Нюарк зустрінеться в програмі сьогомого вечора сімкового футбольного турніру Шейфера в п'ятницю, 21 лютого 1964 в залі Арморі в Петерсоні, Н. Дж., з дружиною Польських Соколів. Цього вечора в сьомій рунді турніру гратимуть такі пари: „Чорноморська Січ" — Польські Соколи, „Рома" — Скатс Амерікенс, С. К. Елізабет — Мадярський С. К. і Гобокен Ф. К. — Петерсон Доверс. Початок перших змагань о год. 8.15

„Тризуб" — Філядельфія — Італійський С. К. Балтимор, перші міжстейтові змагання з циклу гор за Чашу ЗДА та футбольний чемпіонат країни відбудуться в неділю, 23-го лютого 1964, о год. 2.00 по полудні на грищі при 29-ій та Камбрія Вулицях у Філядельфії.

Лещетарські змагання за першість УСЦАК, що їх влаштовує Карпатський Лещетарський Клюб з Ню Йорку, відбудуться на Вайтфейс Мавнтен, Вілмінґтон, Н. Й., в днях 14-го і 15-го березня 1964. В програмі цих змагань є з'їздові біги, крутобіги і альпейські комбінації чоловіків та жінок. Карпатський Лещетарський Клюб організує на ці змагання прогульку автобусом з Ню Йорку, про що точніше буде подано в оголошеннях.

УКРАЇНСЬКІ ФУТБОЛІСТИ В ЗБІРНІЙ НЮ ЙОРКУ

В День Вашинґтона, 22-го лютого, відбудуться традиційні вже змагання між збірними Ню Йорку та стейту Ню Джерзі. Ця зустріч визначена на год. 2.30 по полудні на грищі Метрополітен Овал у Маспет, Н. Й. В складі Ню Йорку гратимуть два молоді українські футболісти, змагуни УСК-у Ню Йорк, Микола Скірка і Володимир Шмотолоха, як також оборонець з дружини УСК-у Янґ.

● **В ресторані Об'єднаних Націй в Ню Йорку** звільнили з праці одну кельнерку внаслідку скарги секретаря хліборобства Орвіла Фрімана, який скаржився перед керівником ресторану, що та кельнерка невідповідно обслуговувала його стіл. Кельнерка зголосила відклик до робітничої спілки, але справу програла.